

Üç yıllık eğitim onay aldı ama yaz okulu sınıfta kaldı

Dört yıllık üniversite eğitiminin üç yıla düşürülmesi konusunda yapılan hazırlıklar kamuoyu ile paylaşıldıkça özellikle akademik camiadan eleştirilerin dozu artmaya başladı. Dört yıllık üniversite eğitiminin üç yıla düşürülmesi konusunu en çok savunan kişilerden biri olarak ve bunu üç, dört yıldır savunan biri olarak YÖK'ün hazırladığı plan netleştikçe eleştirilerden bende durup dururken payımı alıyorum. Aldığım pek çok e-mail ve sosyal medya iletilisinde görüyorum ki hem akademisyenler hem de öğrenciler bunun "yöntemi"ni hiç ama hiç beğenmediler ve gayet tepkililer.

Uygulamanın özellikle üç eğitim döneminde yapılacak olması ve yazın da üniversite eğitiminin devam edecek olması her geçen gün daha çok ciddi tepki ve eleştiri alıyor. Yaz eğitimi ile beraber yaklaşık on ay eğitimin yapılacağı olması insanları ciddi ciddi endişelendiriyor. Şu ana kadar bana gelen geri bildirimlerde yaz döneminde yoğun bir eğitim olmasını tasvip eden bir akademisyen görmedim, duymadım. Öğrenciler yakasında da durum pek farklı değil. Öğrenciler üç yılda mezun olmak istiyor ama yazın üniversiteye gitme ve ders görme fikrine pek sıcak bakmıyor. Bu çocukların büyük bir bölümü yazın nasıl staj yapacaklarını sorgularken bir bölümü yazın kışlık harçlıklarını çıkartmak için çalışmak zorunda olduklarını, bir bölümü ise ailelerini, memleketlerini ziyaret etmek istediklerini söylüyor. Üç grupta bu şartlar altında yaz eğitimi almalarının imkânsız olduğunu söylüyor.

BU İŞ ON BİR AYI BULUR

Bu yaz okulu ya da yaz eğitimi her ne kadar haziran sonunda bitecek olsa da bunun final sınavı, bütünlemesi filan derken bunun net bitiş temmuzun sonunu bulacak. Eylül ayında yeni eğitim döneminin başlayacağını da hesaplayacak olursak geriye sadece bir ay boş kalıyor o da Ağustos ayı. Bu ayın da tercih dönemi olması özellikle akademisyenleri telaşlandırıyor ve hepsi de "biz 12 ay adeta esir olacağız" diyor.

Samimi konuşacak olursak ben de bu eleştirilerin hepsine katılıyorum. Aralarında YÖK yetkililerinin de olduğu pek çok kişiyle konuştum bu yaz eğitimi olayını ama hesap hesap elde sıfır misali bende işin altından kalkamadım. Bu yaz eğitimi ne akademisyene ne de öğrenciye huzur verecek. Özellikle üniversiteleri farklı şehirlerde olan öğrenciler buna imkânsız gözüyle bakıyor. Akademisyenler özellikle yaz dönemlerinde akademik çalışmalarına ağırlık verdiklerini söylerken "biz yaz ders vereceksen ne zaman akademik çalışma yapacağız" diyor.

SERMAYE KESİMİ MEMNUN

Vakıf üniversitesi sahiplerinin bir bölümü mutlu çünkü bu model tartsa onların ticari kazançları da artacak. Müşterileri yani öğrencileri üç yılda okullarından mezun olup gidecek ve onlardan boşalan fiziki sınıf ve sıralara daha erken yeni öğrenciler gelebilecek. Buda dört yılda kazanılan paranın daha kısa bir sürede yani üç yılda kazanılması anlamına geliyor ayrıca öğrenci sirkülasyonunun artması ve cironun artması olasılığı anlamına da geliyor. Bu açıdan bakınca olaya ticari bakan pek çok vakıf üniversitesi ellerini ovuşturmaya başladı bile ama eğitimi ciddiye alan daha kaliteli vakıf üniversiteleri bu konuda daha temkinli.

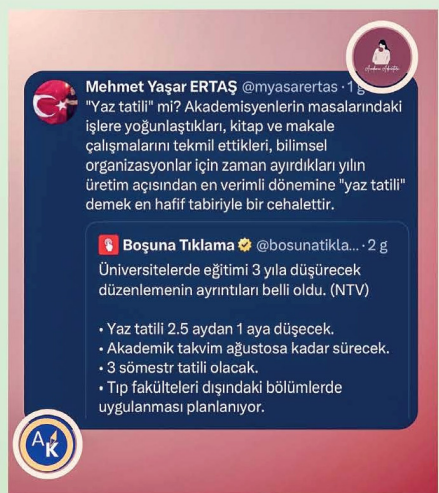
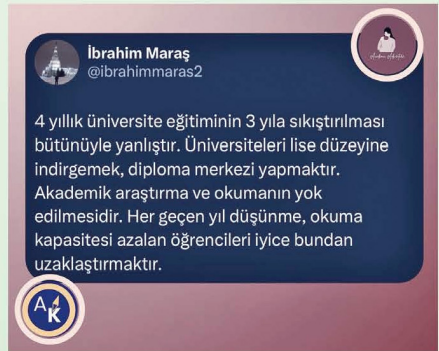
BASIN VE SOSYAL MEDYA MUTSUZ

Üç yılda üniversite eğitimi konusu ile ilgili basından da gelen haber-

ler ve yorumlar pek parlak değil. Eğitim yazarı Abbas Güçlü "Üniversiteler 3 yıl yıl olacak, yaz tatili 1 aya inecek, 3 yılda diploma alınacakmış! Peki bunun esnafı sevindirmenin dışında

kime ne yararı var? Hocalar araştırmalarını, öğrenciler kış için çalışıp para biriktirmeyi, stajları, sırt çantası ile hayatı tanımayı ne zaman yapacak" yorumunu yaparak bu konuyu sert biçimde eleştirdi. Güçlü'ye kısmen de olsa ben de katılıyorum bu sistemin yaz okulu ile halledilmeye çalışılması bu zorlukların hepsini yaşatacak.

Büyük ihtimalle öğrencilerin büyük bir bölümü buna talep göstermeyecek ve sınıflarda üç dört öğrenciyle yaz sıcakta dersler yapılacak. Burada akademisyene yazık. Oturup sıcaklarda motivasyonsuz bir biçimde ders anlatacak. Devlet üniversitesinde çalışan akademisyenler biraz daha şanslı onlar derslerini daha demokratik ortamlarda yapabiliyorlar yani derslerini erken bitirme özgürlüklerine sahipler ama vakıf yani para ile eğitim veren üniversitelerde çalışan öğretim üyelerinin böyle bir lüksü yok. Vakıf üniversitelerinde patronlar maaş verdikleri hocaları birer köle olarak gördükleri için dersleri erken bitirdiklerini engellemek için dünyanın hiçbir ülkesinde yaşanmayan yöntemlere başvuru-

yor. Mesela bazı üniversitelerin derslik kapılarında bir ekran var o ekran o sınıfta ders olup olmadığını, dersin kaçta bittiğini tespit ediyor ve mesela hoca 15 dakika erken mi çıktı dersten hemen onu üniversitenin personel daire başkanlığına rapor ediyor. Bazı üniversiteler derslerin yapıp yapılmadığını o kurumda çalışan güvenlikçilere kontrol ettiriyor. Güvenlikçi binayı dolaşarak sınıfların kapılarını açıyor ve ders olup olmadığına kontrol ediyor eğer sınıf boşsa, ders yoksa da hemen not tutuyor ve bunu ilgili birime bildiriyor. Bu-

nun gibi saçma sapan çok sayıda denetleme mekanizması var vakıf üniversitelerinde. Bu dile getirdiğim trajediyi Türkiye'de ilk kez ben dile getiriyorum. Bu nedenle o cümlelerimi YÖK'ün iyi okumasını rica ediyorum. Vakıf üniversitesindeki öğretim üyeleri böyle şartlarda ders veriyor Türkiye'de. Şimdi bu insanlar yaz sıcakta ders verirken bir yandan da bu tür denetlemelere maruz kalacaklar ve iyice bunalacaklar.

Sosyal medyada üç yıllık eğitim sistemi için planlanan yaz eğitimi uygulaması ile ilgili çok sayıda eleştiri geliyor. Bunları bir bölümünü academic, adventure adlı sosyal medya hesabında gördüm. Bir bölümü bana da geldi, bir bölümü de farklı sosyal medya platformlarında yayınlandı. Mesele MedyaAnkaracom adlı platformda uygulama "...dersler sıkışacak, tatil üç aydan bir aya düşecek. Yaz okulu standart hale gelecek. Yani boşluk yok tempo ful." sözleriyle eleştirdi.

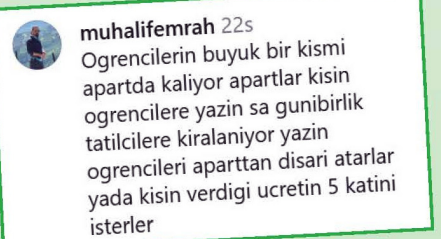
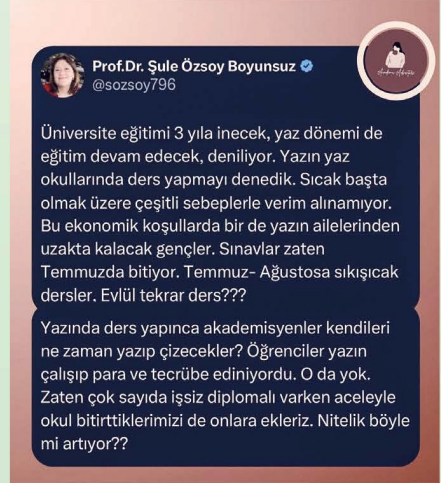
Burada benim özellikle altını çizmek istediğim bir şey var. Eğitimin üç yıla düşmesinden herkes memnun bir kişi bile olumsuz bir şey demiyor ama eleştirilen burada uygulanması planlanan yöntem ve özellikle yaz eğitimi. İki konu arasında ters orantı var. Herkes üç yıllık üniversite eğitimi desteklerken nerdeyse hiç kimse yaz eğitimi desteklemiyor. Çok sayıda eleştiri var. Bunların bir bölümünü sizlerle paylaşıyorum.

Sivil toplum kuruluşları ve sendikalar olaya daha temkinli bakıyor. Mesele Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) İzmir Üniversiteler Şubesi, konunun olumsuz yanlarına ilişkin dikkat çeken açıklamalarda bulundu ve Avrupa'daki üniversitelerde üç yıllık lisans uygulamasının Türkiye için örnek teşkil edemeyeceğini, uygulamanın Türkiye'de yükseköğretim kalitesini düşüreceğini savundu.

Sendika Başkanı Lülüfer Körükmez yaz aylarında yürütülecek ders programlarının, öğretim üyelerinin araştırma ve yayın faaliyetlerine ayırdığı zamanı da olumsuz etkileyeceğini belirterek üniversitelerin fiziki koşullarının da bu uygulamaya uygun olmadığını belirtti. Körükmez, "Sınıflarda Haziran ayından hatta bazen Mayıs ayından itibaren ders yapmak zorlaşmaktadır. Dolayısıyla Temmuz ve Ağustos aylarında bu sınıflarda ders yapmak fiziki olarak mümkün değildir" ifadelerini

kullandı. Körükmez, bu uygulamadan vazgeçilmesi gerektiğini ifade etti. Körükmez'in özellikle sınıflarda mayıs ve hatta haziran aylarında derslerde verimin düştüğüne dair görüşüne bende katılıyorum bizzat da yaşıyorum ama uygulamadan vazgeçilmesi talebini pek haklı bulmuyorum.

SON SÖZ

Üniversite eğitiminin dört yıldan üç yıla düşürülmesi fikri toplumda benimsemi. Bu konuda herkes hem fikir. Bende bunu şiddetle savunuyorum ancak bu konuda kocaman bir uygulama hatası var o da eğitimin yazı kapsayacak biçimde uzaması ve sıkıştırılması. Bu uygulama çok eleştiriliyor. Burada elma ile armutları karıştırmamak lazım eleştiriler yaz döneminde eğitim olması ve eğitimin yılda 11 aya kadar (sınav haftaları ile beraber) uzaması ile ilgili. İnsanları bu çok rahatsız ediyor.

Bence bunun uygulaması bir kez daha düşünülmesi. Üç yılda mezun olabilmek yaz okulunun içinde olduğu yıl-

lık üç dönem eğitim ile değil mevcut iki dönemlik eğitimle olabilmeli. Bunun da formülü bana göre çok basit: Bu, öğrencilerin güz ve bahar dönemlerinde alabilecekleri kredi limitleri artırılarak uygulanabilir. Şu an üniversitelerde ortalama 30 kredi alınıyor, bunu 45 veya daha üstüne çıkartırsa YÖK, üniversiteler de kendi iç mekanizmalarına paralel olarak dersleri açarlar ve öğrencilerin 45 hatta 60 krediye kadar varan ders seçimlerinde bulunması sağlanırsa bu iş rahatlıkla iki dönemde bitebilir ve yaz dönemi hem akademisyenlere hem de öğrencilere kalır. Yaz döneminde isteyen öğrenciler de ek ders olarak bu kredi miktarlarını dengeleyebilirler. Öğrenci birinci sınıftan itibaren kendi hayat temposuna göre fazla ders kredisi alarak üçüncü sınıfı tamamladığında mezun olabilir.

Ben son bir kez daha bunu öneri olarak sunmak isterim. Bu yolla öğrencilerin daha özgür olacağı ve kendileri seçebileceği bir sistem ortaya çıkacağı gibi akademisyenin de özgürleşeceği ve mutlu olacağı bir mekanizma doğacaktır.

Her ne olursa olsun "üniversiteden üç yılda mezun olabilmek" projesi yüzde 100 uygulanmalı. YÖK ve başkanı Prof. Dr. Erol Özvar bu konuda canla başla çalışıyor ve çok iyi niyetli. Bu yenilik Türkiye'ye çağdaş ve güncel bir eğitim vizyonu katacak ve gençlerimize hayata erken atılma fırsatı sunacaktır. Ancak bu güzel fırsatı yaz eğitimi ile eleştiri malzemesi yaptırması YÖK. Bu güzel düşünce yaz eğitiminin negatifliklerinin gölgesinde kalsın. Bunun uygulamasını bir kez daha düşünsün onlar elbet daha iyi bilirler ama ben kredi limitlerinin kaldırılması ile bu iş mevcut iki dönemli sistemle hallolur gibi düşünüyorum. Öğrenci çok ders alır daha çok okulu gider ve daha yoğun çalışır başarılı olursa da erken mezun olur. Yaz mevsimi de ona kalır. Bunun uygulaması gerekirse 2026-27 eğitim döneminde değil bir sonraki eğitim döneminde başlasın ama hiçbir açığı olmayan herkesi mutlu eden bir biçimde yapalım diyorum ve bunu diliyorum.